

ANDRZEJ BETLEJ

ANNA FERTSCH

JAKUB LABINGER – WSTĘPNE UWAGI NA TEMAT JEGO *ŒUVRE**

Postać Jakuba Labingera, rytownika lwowskiego, działającego w XVIII wieku, jest – jak może się wydawać – bardzo dobrze znana. Doczekał się on kilku not biograficznych¹, a jego prace są odnotowywane w wielu opracowaniach². Ponieważ ostatnie badania przyniosły kilka nowych informacji, warto na wstępie przedstawić dane biograficzne rytownika.

W dotychczasowych opracowaniach próbowano uchwycić chronologię hipotetycznej obecności Labingera w kilku ośrodkach (na podstawie miedziorytów oraz zachowanych płyt). Rytownik miał rozpocząć pracę w Zamościu (1726), następnie był uchwytny w Częstochowie, Krakowie i w Warszawie (w latach 30. XVIII wieku), a od 1741 r. praktycznie wyłącznie we Lwowie³, co do tej

---

Dr hab. ANDRZEJ BETLEJ, prof. UJ – Uniwersytet Jagielloński, Wydział Historyczny, Instytut Historii Sztuki, Zakład Historii Sztuki Nowożytnej; e-mail: andrzej@betlej.info; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3644-9534>.

Mgr ANNA FERTSCH – absolwentka Instytutu Historii Sztuki UJ; ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9583-5136>.

* Niniejszy szkic powstał we współpracy z Panią Anną Fertsch, która przygotowała pod moim kierunkiem pracę magisterską, obronioną w Instytucie Historii Sztuki UJ w 2017 r.: *Twórczość Jakuba Labingera, lwowskiego miedziorytnika z XVIII wieku*. W materiale ilustracyjnym przedstawiono wyłącznie ryciny dotąd nieznane bądź niepublikowane.

¹ Zob. Pawlikowski 104; Grabowski 744; Kraszewski 145-146; Łepkowski 336; Kołaczkowski 33; Rastawiecki 167; Jaworska 415-416.

² Zob. *Spis rycin* [Hutten-Czapski] 338; Szablowski 32; Sawicka 16; Chwalewik 224; Wiliński 17; Dobrowolski 413; Paszenda, „Nowe wiadomości” 61; Chrośceicki 302-303, il. 141; Tazbir wkładka z ilustracjami; Wanat 161; Zanimirska 415; Gieysztor 101; Gębarowicz 69; Paszenda, „Paweł Giżycki” 354; Kuczyński 86; Mączyński, „Mater” 256; Jakimowicz 336; Grochala, „Dekoracja” 156-157; Knapieński, „Ikonaografia maryjna” 192-193; Witko 136-137, 141; Łomnicka-Żakowska, *Grafika portretowa* 63-64; Dacka-Górzyńska 50; Boberski 150; Pokora 70-71; Ukrayins’kyy portret 316; Łomnicka-Żakowska, „O religijnej grafice” 165-201; *Grafika portretowa* 111-117; Betlej i Markiewicz 43; Bublikova 38-40.

³ Wyjątek stanowi rycina z przedstawieniem *Piety* z kościoła św. Barbary w Krakowie z 1754 r.

pory było podstawą twierdzenia, iż od tego momentu osiadł w tym mieście na stałe (Jaworska 415). Już w tym momencie należy zaznaczyć, że o ile pierwsze uchwytnie datowane prace Labingera pochodzą faktycznie z 1726 r., to nie można ich łączyć w żadnym wypadku z Zamościem, czego dowodem miało być wydanie w tym mieście panegiryku pogrzebowego autorstwa Pawła Giżyckiego, upamiętniającego uroczystości pochówku ordynata zamojskiego Jana Tomasza Zamoyskiego. Sygnowane egzemplarze ryciny („Jacob. Labinger Sculp. et excudit Leopoli in Polonia” – kat. 1) wskazują, że Labinger wykonał ją we Lwowie, skąd została dostarczona do oficyny zamojskiej jezuitów, która opublikowała cały druk. Jednocześnie zatem należy podkreślić obecność Labingera we Lwowie piętnaście lat wcześniej, niż dotychczas podawano.

Dzięki badaniom Agaty Dworzak okres lwowski biografii rytownika jest szczególnie dobrze rozpoznany. Artysta i jego żona Marianna Urszula w latach 1741-1747 kilkakrotnie występują jako rodzice chrzestni w księgach metrykalnych parafii katedry łacińskiej pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i – co ciekawe – tylko raz w dokumentach kościoła Matki Boskiej Śnieżnej na Krakowskim Przedmieściu, uczestnicząc w uroczystościach razem z przedstawicielami rodzin lwowskiego środowiska artystycznego (m.in. z architektem Tomaszem Rezlerem, rzeźbiarzem Jerzym Józefem Marquartem, z żoną malarza Jana Fryca, a także żoną architekta Bernarda Meretyna) (Dworzak 8, 33, 35, 50, 294-295).

W dotychczasowej literaturze wymieniano w sumie 38 rycin określonych jako prace artysty⁴. W wyniku szerokich kwerend obecnie można zaprezentować katalog prac liczący blisko 90 pozycji (obejmujący zarówno ryciny, jak i płyty miedziorytnicze). Jak dotąd jednak nie udało się odnaleźć i zidentyfikować kilku prac wymienianych w literaturze. Dwie z nich byłyby pierwszymi rycinami przygotowanymi przez Labingera i miały się znajdować w panegiryku pogrzebowym Jana Tomasza Zamoyskiego z 1726 r.⁵ Trzy kolejne odnotowuje *Bibliografia Polska* Estreichera. Pierwsza miała znajdować się w druku religijnym o. Michała Awedyka *Hospes in urbe metropolitana Cracoviensi P. Onufrius magnus anachoreta, regis Persarum filius, thaumaturgus circa solennem reliquiarum introductionem ex Basilica Cathedrali Cracoviensi, ad ecclesiam S. Adalberti Archiepiscopi Gnesnensis*,

⁴ Podstawą określenia *oeuvre* Labingera były dwa spisy jego prac opublikowane w Rastawiecki 167-170 oraz Jaworska 415.

⁵ Paweł Giżycki, *Relacya pogrzebowej apparencyi, w prześwietney Kollegiacie Zamoyskiej Ś.P. J.W. Jmci Pana Ordynata Zamyskiego Roku P.1726. 13. Marca [...]*.

patroni principalis Regni Poloniae [...], wydanym w Krakowie w 1741 r. („Z ryciną roboty Labingera z Krakowa” – Estreicher, t. 12, 313). Druga to *Słodka i święta śmierć przez W. X. Crasseta Soc. Jesu Roku 1706. Francuskim językiem wydana na polski w roku 1740. przetłumaczona W Drukarni Lwowskiej w 1751 r.* (gdzie miał znajdować się „Rysunek allegoryczny z podpisem J. Labinger sculp. Leopoli m Polonia” – Estreicher, t. 14, 441). Trzecia rycina miała ilustrować panegiryk Antoniego Rozwadowskiego *Diariusz wyjazdu z przemyskiej wjazdu do lwowskiej metropolitańskiej katedry JW. Jci X. Wacława Hieronima na Bogusławicach Sierakowskiego y bawienia się Jego w Lwowie z 1760 r.* (na odwrocie strony tytułowej miał się znajdować herb hierarchy sygnowany „Labinger sculpsit Leopoli” – Estreicher, t. 15, 430). Niestety spośród zachowanych i dostępnych egzemplarzy tych publikacji nie odnotowano wydań z ilustracjami. Szczególnie dotkliwy jest brak tej ostatniej publikacji, w literaturze bowiem okres aktywności zawodowej artysty określa się jako do 1760 r. (Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 111). W rzeczywistości jednak obecnie jego ostatnia znana i sygnowana praca datowana jest na 1754 r. (rycina z przedstawieniem *Piety* z krakowskiego kościoła świętej Barbary, kat. 45). Na obecnym stanie badań to właśnie ten rok należałoby hipotetycznie wskazać jako kres działalności artystycznej Labingera. Powyższe braki uzupełnia niejako odkrycie oryginalnej płyty miedziorytniczej z przedstawieniem *Piety* z krakowskiego kościoła św. Barbary, przynależnej do wczesnego okresu twórczości rytownika (z 1734 r. – kat. 3, il. 1).

Kolejne niezidentyfikowane prace to dwie ryciny, jakie pojawiły się w spisie w słowniku rytowników Rastawieckiego: „Anioł przed umierającym. *O Jezu bądź mu Jezusem, sculp. Leopoli Polonia*” oraz „Dwa małe herby z napisem: *W dom twój z podkową wkroczyć powinny honory. – Leopoli*” (Rastawiecki 167) (ta ostatnia praca najprawdopodobniej stanowiła winiętę w niezidentyfikowanym panegiryku uświetniającym jakiś ślub). Dalsze poszukiwania z pewnością ujawnią kolejne prace artysty – można np. przypuszczać, że znane ryciny ukazujące *Dary Duchą Świętego* (kat. 57-58) pochodzą z niezidentyfikowanej publikacji na ten temat, a więc pozostałe, nieznanie obecnie, ryciny również były autorstwa Labingera. Nieznana jest ponadto rycina przedstawiająca św. Jacentego, wymieniona w *Słowniku Artystów Polskich* (Jaworska 415).

Należy podkreślić, że spośród uchwyconych i sygnowanych rycin w przypadku 69 Labinger określił swą rolę jako rytownika (*sculpsit*). Z tej liczby w 16 przypadkach dodatkowo artysta sztychy wydał (*excudit*), a jedynie

w dziewięciu przypadkach przygotował rysunek (*delineavit*). Żadna ze zidentyfikowanych rycin nie jest własną jego inwencją.

Wstępna analiza prac Labingera wskazuje na dość ograniczony zasób inwencji artysty, a pisząc wprost – ryciny nie odznaczają się wyjątkowym poziomem artystycznym. Zdecydowanie najlepsze są sztychy, które po prostu są powtórzeniami kompozycji uznanych artystów, jak np. w przypadku ryciny ukazującej *Św. Jana z Dukli*. Pierwsza wersja ryciny została ściśle oparta na obrazie pędzla Pedrettiego z kościoła Bernardynów we Lwowie (kat. 8; il. 2), ale druga, będąca *de facto* powtórzeniem w lustrzanym odbiciu, już razi nieporadnością (kat. 9). Sytuację dodatkowo komplikuje fakt, że znany jest, identyczny jak pierwsza z wspomnianych rycin, sztych sygnowany „Jo: Bapt. Sinles scul. Romae sup. Perm” i jeszcze jeden, także rzymski, tym razem sygnowany „Nicolas Billq”⁶. Trudno rozstrzygnąć, czy ta rycina jest powtórzeniem pracy Labingera, czy na odwrót – być może po prostu mamy tu do czynienia z repetycją oficjalnego wyobrażenia kanonizacyjnego⁷. Taka sytuacja z pewnością ma miejsce w przypadku wyobrażenia karmelitanki Sługi Bożej Róży Marii Serio (kat. 33), która powtarza wizerunek wykorzystywany w procesie beatyfikacyjnym – i znany z włoskiej ryciny sygnowanej „Joseph Paschaletti invenit et pinxit” (jako autor obrazu), „Dom. Pentini delineavit”, wydanej w Rzymie.

Labinger kopiował także miedzioryty innych twórców. Z takich repetycji należy wymienić np. rycinę przedstawiającą *Św. Onufrego*, która jest dokładną kopią miedziorytu Johanna Andreas Pfeffela (kat. 11), rycinę ukazującą wyobrazenie *Matki Boskiej*, jakie miało się znajdować w kościele Kapucynów w Ostrogu (kat. 74), w rzeczywistości jest powtórzeniem sztychu autorstwa Gottfrieda Bernharda Göza, wydanego w augsburskiej oficynie Johanna Baptysty i Josefa Sebastiana Klauberów (Michalczyk 97). Na podstawie ryciny Pfeffela powstał miedzioryt *Grzesznika w ogniu piekielnym* (kat. 72; il. 3). Innym przykładem reperacji jest niewielki miedzioryt ukazujący personifikacje *Czasu, Historii, Wiary i Nauki* (kat. 42, il. 4), który jest kopią frontyspisu książki Jacoba Le Duchata *Ducatiana ou remarques de feu M. Le Duchat sur divers sujets d’histoire et de littérature*, wydanej w Amsterdamie w 1738 r. Rycina ukazująca *Św. Jozafata Kuncewicza*

⁶ W zbiorach Muzeum Archidiecezji Warszawskiej – zob. *Muzeum Archidiecezji Warszawskiej*, https://maw.art.pl/?pagename=zbiory&searchid=8f851c16051d2c01bb328e2a4bb4ee5d&limit=33&page_nr=5, dostęp 26.10.2020).

⁷ Na temat powielania wyobrażeń użytych podczas kanonizacji zob. Betlej, „Uroczystości” 62-65.

(kat. 68) to z kolei trawestacja ryciny ukazującej tego świętego sygnowanej „Car. Grandi fecit Romae”⁸.

Można ponadto wskazać kolejne prace, które z niemal stuprocentową pewnością powtarzają miedzioryty innych artystów, choć nie udało się odnaleźć konkretnych wzorców. Należą do nich przedstawienie św. Stanisława Kostki (kat. 64 – il. 5), który przywodzi na myśl serie rycin ukazujących najważniejszych świętych jezuickich (sposób ukazania w portrecie, w ramie, z architektonicznym obramieniem i podstawą). Podobnie ma się z kompozycją ukazującą *Apoteozę Św. Jana Bożego* (kat. 44, il. 6), *Św. Jana Kalasantego* (kat. 5), *Św. Jana Franciszka Regisa* (kat. 69, il. 7), a przedstawienia trynitarzy *Św. Jana de Mathy* (kat. 84) oraz *Św. Feliksa de Valois* (kat. 83) to zapewne kopie rycin z augsburskiej oficyny Klauberów lub Johanna Adreasa Pfeffela. Zważywszy na sposób przedstawienia, można też przypuszczać, że kopią z jakiejś ryciny (z druku dewocyjnego) jest szych ukazujący *Św. Franciszka* (kat. 67). Tego typu praktyka nie jest zresztą niczym wyjątkowym. Podobne zabiegi można zaobserwować także w przypadku Jana Józefa Filipowicza, który w swych cyklach religijnych wykorzystywał na potęgę pierwowzory z grafiki augsburskiej (głównie z oficyny Klauberów)⁹.

W dorobku Labingera zdecydowanie przeważają ryciny dewocyjne, przedstawiające zwłaszcza otaczane czcią wizerunki maryjne, ale także świętych. Można przypuszczać, że Labinger przede wszystkim pracował dla zakonów. Jak się wydaje, utrzymywał szczególnie bliskie kontakty z zakonem Trynitarzy, albowiem aż sześć rycin ukazuje obrazy i rzeźby, jakie znajdowały się i były otaczane czcią w kościołach tego zakonu (obrazy *Matki Boskiej* z kościoła w Tomaszowie – kat. 12; *Matki Boskiej Bolesnej* z kościoła w Łucku – kat. 16¹⁰; *Chrystusa* z kościoła w Stanisławowie – kat. 87, figura *Jezusa Nazareńskiego* z kościoła lwowskiego – kat. 76, wizerunek *Św. Walentego* – kat. 52, il. 8, powstały przy okazji ofiarowania przez Klemensa XII relikwii świętego do kościoła w Beresteczku). Wśród zleceniodawców ważne miejsce zajmowali też dominikanie. Należy podkreślić, że Labinger rytował obraz z kościoła w Podkamieniu (kat. 49) i ze Lwowa, który został opublikowany w najważniejszym druku dewocyjnym związanym z obrazem

⁸ W zbiorach Archidiecezji Warszawskiej – zob. *Archikatedra Warszawska Świętego Jana Chrzyciela*, <https://katedra.mkw.pl/4-projekt-mkidn-kultura-cyfrowa-2019-etap-4/>, dostęp. 14.11.2020.

⁹ Na ten temat m.in. Niklas, „Działalność”; *Twórczość* 82-83; Michalczyk 97-98.

¹⁰ Przez Ewę Łomnicką-Żakowską (*Grafika portretowa* 63-64) błędnie rozpoznana jako pochodząca z kościoła dominikańskiego w Łucku.

autorstwa o. Klemensa Chodykiewicza *Monarchini nieba y ziemi...* Wśród pozostałych zlecniodawców znaleźli się bernardyni (cztery przedstawienia, w tym np. *Matka Boska Rzeszowska* – kat. 77, il. 9), karmelici i jezuici, a także paulini i kapucyni (po dwa przedstawienia),

Wizerunki maryjne pod względem artystycznym nie reprezentują równego poziomu. Łączy je typowa, dość schematyczna kompozycja, zostały one typologicznie wręcz uproszczone, ograniczono z reguły rozbudowanie elementów dekoracyjnych. W tej grupie wyróżnia się rycina ukazująca obraz z kościoła trynitarского w Łucku i starannie zakomponowane i rozbudowane przedstawienie *Piety* z krakowskiego kościoła Jezuitów pw. św. Barbary. Zasadniczo owe uwagi odnoszą się również do pozostałych rycin o charakterze dewocyjnym i z przedstawieniami świętych¹¹. Spotykamy rozwiązania, które – jak w przypadku ryciny ze *Św. Tomaszem i Chrystusem* bądź z przedstawieniem *Św. Onufrego* – są dość schematycznie uproszczone, a jednocześnie niektóre zaskakują swoją dokładnością i subtelnością linii, jak też ciekawymi rozwiązaniami ikonograficznymi (np. *Św. Tomasz z Akwinu* – kat. 32 czy przedstawienie relikwiarza św. Benedykta z lwowskiego kościoła Jezuitów – kat. 15). Te przedstawienia dość dobrze wpasowują się w nurt potrydenckiej funkcji grafiki hagiograficznej, operującej w równym stopniu słowem i obrazem¹².

Jeśli chodzi o grupę rycin, jaką można określić mianem heraldycznych – herbów opatrzonych stemmatami, to, pomijając tu sztychy ilustrujące wydania *Heraldyki, to jest osady klejnotów rycerskich i wiadomość znaków herbowych, dotąd w Polsce nie objaśniona...* oraz planszę gry heraldycznej autorstwa księcia Józefa Aleksandra Jabłonowskiego (kat. 18-31, gdzie ewidentnie rola zlecniodawcy była najistotniejsza, można wręcz przypuszczać, że to on nakreślił w znaczącym stopniu formy), to również wypada stwierdzić, że posługują się one obiegowymi i konwencjonalnymi ujęciami, jakie spotyka się w większości panegirycznych druków staropolskich.

Do grupy sztychów powstałych na zamówienie świeckich zlecniodawców wypada zaliczyć także wspomniane już ilustracje ukazujące dekoracje pogrzebowe Zamoyskiego oraz Michała Serwacego Wiśniowieckiego (powstałe przy okazji aniwersarzu pogrzebowego z 1745 r. – kat. 35) oraz rozbudowane drzewo genealogiczne Potockich z 1743 r. (kat 36). Wśród zachowanych osiemnastowiecznych rycin genealogicznych tego typu przedstawienia nie należą jednak do rzadkości – znane są analogiczne drzewa

¹¹ Szerzej omówione w Fertsch 23-33.

¹² Zob. uwagi Fertsch 27-31.

Radziwiłłów (w dwóch wersjach), Denhoffów, Sapiechów, Wiśniowieckich oraz Jabłonowskich¹³. Rycina, bardzo dobrze opracowana pod względem artystycznym, o charakterze propagandowym, podkreśla historię i genealogię (także tę mitologiczną), a przede wszystkim eksponuje osiągnięcia militarne i znaczenie polityczne całej rodziny jak i poszczególnych jej członków, poprzez rozbudowane przedstawienia znaków związanych z urzędami i dostojenstwami jakie były ich udziałem. Przedstawienia portretowe (*Papieża Benedykta XIV* – kat. 76, *Arcybiskupa lwowskiego Mikołaja Ignacego Wyżyckiego* z 1747 r. – kat. 38) stanowią natomiast przykłady powielenia oficjalnych wizerunków hierarchów.

Kończąc ten wstępny przegląd¹⁴, wypada naszkicować miejsce Labingera na tle produkcji lokalnego środowiska artystycznego. Oczywiście najważniejszą postacią pod tym względem jest Jan Józef Filipowicz (aktywny pomiędzy ok. 1740-1766 r.), z którym można łączyć ponad 200 rycin¹⁵. Pozycję Filipowicza ugruntował fakt, że od 1752 r. pracował jako drukarz na mocy przywileju nadanego mu przez króla Augusta III¹⁶. Jego prace odznaczają się też na ogół wyższym poziomem artystycznym od dzieł Labingera, o czym można się przekonać, zestawiając przedstawienia cudownego wizerunku Matki Boskiej z kościoła Dominikanów we Lwowie czy Matki Boskiej Pocieszenia z Lublina. Porównując jednakże wizerunki *O. Fabiana Maliszowskiego* wykonane przez obu twórców, możemy wskazać bardzo ciekawą zależność. Jedna z rycin Filipowicza, rozbudowana kompozycyjnie, została zaprezentowana w sposób zbliżony do sztychu labingerowskiego. Obu rycinom towarzyszy podobna inskrypcja. Nie sposób ustalić, czy istniała jakaś interakcja między miedziorytnikami przy powstawaniu rycin. Być może były one elementem większego dzieła propagującego kult zakonnika, a wydrukowanego w celu propagowania starań o jego rychłą beatyfikację. Należy jednak podkreślić, że rycina Labingera jest lepiej zakomponowana, przede wszystkim dzięki przedstawieniu zakonnika na tle rozbudowanej architektury. Generalnie, zestawiając prace obu twórców powstałe w podobnym czasie bądź o tym samym temacie, można w niektórych przypadkach postawić znak równości. Co więcej, kompozycje Labingera niejednokrotnie są zdecydowanie bardziej dopracowane i przemyślane, a sposób opracowania

¹³ Zob. zestawienie w Betlej, „*Arbor*” s. 402-403.

¹⁴ Pełne, analityczne przedstawienie działalności Labingera znajdzie się w przygotowanej osobnej obszernej pracy.

¹⁵ Monograficzne opracowanie (choć niepełne) artysty zob. Niklas, *Twórczość*.

¹⁶ *Drukarze dawnej Polski* 99-101, 137-140; Juda, *Privilegia* 341-343, nr 274 (edycja źródłowa przywileju); Juda, „Uprzywilejowane”, 14.

detalu staranniejszy i bardziej precyzyjny niż u Jana Józefa Filipowicza (Fertsch 45-46).

Zarówno Filipowicz, jak i Labinger swobodnie wykorzystywali jako wzorce czy wręcz kopiowali ryciny augsburskie (choć pod tym względem palmę pierwszeństwa ewidentnie dźierży Filipowicz, który nie ograniczał się do powielania sztychów, ale potrafił przekształcać wzory niemieckie). Ciekawym jednak kazusem jest kompozycja ukazująca *Chrystusa Ukrzyżowanego w otoczeniu Jezuitów* (kat. 71, il. 10), która w nieco zmienionej – i słabszej – wersji pojawia się w sztychu autorstwa Jana Józefa Filipowicza. Obie prace wykorzystują nieznaną nam obecnie wzór, choć można także zastanawiać się, czy nie mamy tu do czynienia z kopiowaniem pracy jednego artysty przez drugiego.

Dorobek Jakuba Labingera jest nierówny artystycznie, niektóre prace cechuje poprawna technika i przyzwoity rysunek, ale w większości są one schematyczne i pełne uproszczeń. Nie był jednak postacią o zupełnie mierzalnych umiejętnościach. Był aktywnym na rynku sztycharzem; jak się wydaje, z pewnym sukcesem funkcjonującym w lwowskim środowisku artystycznym.

KATALOG RYCIŃ I PŁYT MIEDZIORYTNICZNYCH JAKUBA LABINGERA¹⁷

1. Projekt dekoracji pogrzebowej Jana Tomasza Zamoyskiego w kolegiacie zamojskiej (przekrój poprzeczny przez kościół z widokiem ołtarza); sygn. „R.P. Paul. Gizicki Soc. Jesu inv: del: Zamostiae / Jacob Labinger Sculp et excudit Leopoli in Polonia”. Rycina została opublikowana jako pierwsza (z czterech) w panegiryku pogrzebowym pióra Pawła Giżyckiego *Relacya pogrzebowej apparencyi, w prześwietney Kollegiacie Zamoyskiej Ś.P. J.W. Jmci Pana Ordynata Zamyskiego Roku P.1726. 13. Marca [...]*.

Bibliografia: Wiliński 17; Paszenda „Nowe wiadomości” 61; Paszenda „Paweł Giżycki” 354; Jaworska 415 (wymienia cztery ryciny do tego druku); Betlej, Paweł Giżycki SJ 15, 30-33, 91, 98-100, 127.

2. Projekt dekoracji pogrzebowej Jana Tomasza Zamoyskiego w kolegiacie zamojskiej (widok podłużny przez nawę kościoła); sygn. „R.P. Paul. Gizicki Soc. Jesu inv: del: Zamostiae / Jacob Labinger Sculp. et excudit

¹⁷ Katalog został ułożony chronologicznie; prace, które nie są możliwe do zadatowania, zostały umieszczone na jego końcu. W przypadku prac niepublikowanych dotąd w literaturze podano przykładowe miejsca przechowywania poszczególnych odbitek (poza wydawnictwami zwartymi).

Leopoli in Polonia”. Rycina została opublikowana jako trzecia (z czterech) w panegiryku pogrzebowym pióra Pawła Giżyckiego *Relacya pogrzebowej apparencyi, w prześwietney Kollegiacie Zamoyskiej Ś.P. J.W. Jmci Pana Ordynata Zamyskiego Roku P.1726. 13. Marca [...]*.

3. *Pietà* z kościoła Św. Barbary w Krakowie; płyta miedziorytnicza¹⁸, sygn. „Jacobus Labinger delin. et sculp. Cracoviae 1734”

Niepublikowana.

4. *Pietà* z kościoła św. Barbary w Krakowie; sygn. „Jacobus Labinger delin. et sculp. Cracoviae 1734”¹⁹.

Bibliografia: Jaworska 415.

5. *Św. Józef Kalasanty*; sygn. „Jacobus Labinger delin: et sculp: Varsaviae”. Rycina zamieszczona w: Łukasz Rosołecki, *Dom mądrości pobożney y pobożności mądrey w życiu Wieleb. Sługi Boskiego Jozefa od Matki B. Kalasancyusza Zak. Kler. Regul. Schol. Piar. fundatora z niektórych autorow przez X. Łukasza od S. Franciszka tegoż Zak. S. Theol. Professora y katedry Wileń. Kaznodzieię zebrany, dla inicjacyi w cnotach chrześciańskich y naucezeniu się życia świątobliwego każdemu otwarty. Roku M.DCC.XXXVI.*

Bibliografia: Estreicher, t. 26, 370-371; Stare ryciny 43; Jaworska 415; Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 115.

6. *Matka Boska Immaculata*; sygn. „J. Labinger Sc. Varsaviae”. Rycina ilustruje stronę tytułową Jan Stanisław Wujkowski, *Kontrowersye Polskie abo prawda otwieraiąca Dyssydeńskie oczy do poznania prawdy prawdziwey Wiary Chrystusowey Wiary katolickiey na Theatrum polskim wystawiona przez X. Jana Kostkę Woykowskiego Kanonika Pułtuskiego z przydatkiem o niewierności y ślepotcie Żydowskiej y o płonney ich nadziei oczekiwanego przyścia Messyasza, Warszawa 1737.*

Bibliografia: Estreicher, t. 33, 403; Rastawiecki 169.

7. *Herb abpa lwowskiego Mikołaja Ignacego Wyżyckiego*; sygn. „Labinger scul. Leopoli”. Rycina znajduje się na odwrocie karty tytułowej panegirku Jana Skórskiego *Apex aureus infularum in montibus Leonis eminens*

¹⁸ W zbiorach Muzeum Narodowego w Krakowie (MNK) – Muzeum Książąt Czartoryskich (sygn. MNK XV-P.-2)

¹⁹ Odbitka przechowywana w Archiwum Krakowskim Kapucynów (AKK) w tekach o. Wacława Nowakowskiego (teka I, skoroszyt 9, k. 68) ze względu na obcięcie wszystkich krawędzi została błędnie opisana w jako *Pietà* z Jarosławia.

crux Geraldorum Nicolai Wyżycki archiepiscopi Leopoliensis ad culmen gloriae accedens, Leopoli 1737.

Bibliografia: Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 116; Czyż 193.

8. *Bł. Jan z Dukli*; sygn. „Josephus Pedretti Invenit et Pinxit / Jacobus Labinger delin. et Sculpsit Leopoli in Polonia Supperm 1737”²⁰.

Niepublikowana.

9. *Bł. Jan z Dukli*; sygn. „J. Labinger sculpsit Leopoli in Polonia”²¹.

Niepublikowana.

10. *Św. Jan Nepomucen*; sygn. „Jac. Labinger sculp. Leopoli”²². Rycina pochodzi z pracy Protazego Neveraniego *Ozdoba Kościoła Katolickiego to jest Ceremonie Których Kościoł S. w wszelkich okolicznościach zwykł zażywać: Pismem S., Powagą Oyców SS., Dawnością utwierdzone, gruntownym wykładem Obiaśnione*, Lwów 1739.

Bibliografia: Estreicher, t. 23, 94-95.

11. *Św. Onufry*; sygn. „Labinger sc. Cracovia”. Rycina opublikowana na odwrocie karty tytułowej książki Walentego Franchiego *Plausus totius Heliconis, in praemium laborum et meritorum rigido examine probatorum, IX. VV. Primae Laureae Candidatis a Pallade Philosophica solemniter institutus; ac dum per Illustrem Clarissimum et Admodum Reverendum Dominum D. M. Ignatium Herka Philosophiae Doctorem, eiusdemq. Actualem Cursus Vladislaviani Professore, Collegam Minorem, Ecclesiarum Cath. Crac. concionnatorem Garvascianum, Parochialis in Gay Curatum, praesentia Magnorum Hospitum AA. LL. et Philosophiae Baccallarei Ritu solemniter crearentur a Valentino Cantio Franchi, ejusdem Laureae Candidato, celebratus. Anno Domini 1739*.

Bibliografia: Rastawiecki 168, Estreicher, t. 16, 177; Jaworska 415; Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 113; Michalczyk 97.

12. *Matka Boska Tomaszowska*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit Leopoli”. Rycina opublikowana w *Kazanie o niepokalanym poczęciu prze-*

²⁰ MNK, sygn. MNK III-ryc.-39694; na temat niezachowanego obraz Giuseppe Pedrettiego z lwowskiego kościoła Bernardynów zob. Betlej, „Kościół” 112.

²¹ Rycina jest kopią w lustrzanym odbiciu wcześniejszej pracy Labingera z 1737 r. (por. poz. kat. 7), odbitka znajduje się w Lwowskiej Naukowej Bibliotece Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka, Oddział Grafiki (Zbiory Baworowskich) (cyt. dalej LNNBNU), sygn. 49242.

²² W zbiorach Zakładu Narodowego im. Ossolińskich we Wrocławiu, sygn. I.G. 20335.

nayswiętszey Maryi Panny Matki Boskiej, w Roku Panskim Tyŝięcznym Siedmsetnym Czterdziestym, w Koŝciele Tomaszowskim, u WW.OO. Trynitarzow na Piasku, gdzie Obraz Matki Boskiej z dawna Łaskami słyńie, przez X. PROBOSZCZA tamteyszego Farnego Tomaszowskiego, Grzesznika przed BOGIEM naywiększego MIANE. Po kazaniu zaś przez JASNIE WIELMOŹNEGO IMSCI PANA Mikołaiia Kurdwanowskiego, Kasztelana Halickiego, Na tym Kazaniu będącego, z Łaski y Dobroczynney Ręki Jego, bez żadnych sobie Przypisow, ani swieckiey chwały, ale tylko z szczegulney, ku tey Niepokalaney PANNIE Miłości Nabożeństwa, y rozszerzania tey Taiemnice, do Druku podać ROZKAZANE, Lwów 1741.

Bibliografia: Estreicher, t. 31, 216; Jaworska 415; Bublikova 40.

13. *Herb bpa Waclawa Hieronima Sierakowskiego*; sygn. „J. Labinger sculpsit Leopoli”²³. Praca znajduje się w panegiryku *Sublimitas sagittae princeps sanctitas, felicitatis publicae Venceslai, Hieronymi Sierakowski..., Leopoli: Typis Collegi Societatis Jesu, Leopoli 1741.*

Niepublikowana.

14. *Św. Mikołaj z Tolentino*; sygn. „I. Labinger Scul. et excudit Leopoli in Polonia An. Dni. 1741”. Rycina opublikowana w pracy H. Awedyka, *Hospes in ubre metropolitana Cracoviensi [...] 1741 [...] Cracoviae.*

Bibliografia: Jaworska 415; Łomnicka-Źakowska, *Grafika polska* 114.

15. *Relikwiarz świętego Benedykta*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”.

Bibliografia: Betlej i Markiewicz 43; Betlej, „Uroczystości” 63-64.

16. *Matka Boska Bolesna z kościoła Trynitarzy w Łucku*; sygn. „Iacob Labinger sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”.

Bibliografia: Łomnicka-Źakowska, *Grafika portretowa* 63-64.

17. *Herb biskupa łuckiego Antoniego Franciszka Kobielskiego*; sygn. „Labinger scul. Leopoli”. Rycina opublikowana w zbiorze listów pasterskich: Antoni Franciszek Kobielski, *Literae pastorales ad universum Clerum et Populum utriusq; diaecesis Illustrissimi, Excellentissimi et Reverendissimi Domini Francisci Antonii in Dmenin Kobielski Episcopi Luceoriensis et Brestensis, Serenissimae Reginalis Majestatis Cancel-*

²³ Biblioteka Narodowa w Warszawie (BN), sygn. G.1715/Sz.

larii, cum annexis de verbo ad verbū in testimoniū legis suae Sanctissimi Domini nostri Benedicti Papae XIV constitutionibus et literis in anno 1740 et 1741 ac praesenti 1742 emanatae ad perpetuam rei memoriam, et intrò contentorum executionem.

Bibliografia: *Katalog XLI aukcji* 24.

Ryciny opublikowane w Aleksander Józef Jabłonowski, *Heraldyka, to jest osada klejnotów rycerskich i wiadomość znaków herbowych, dotąd w Polsce nie objaśniona*, Lwów, 1742 (II wydanie 1748).

18. *Drzewo powinowactwa i pokrewieństwa Stanisława Sarnickiego (linia męska)*, sygn. „I. Labinger scul: Leopoli” (tabl. 1)
19. *Drzewo powinowactwa i pokrewieństwa Stanisława Sarnickiego (linia żeńska)*, b. sygn. (tabl. 2)
20. *Drzewo pokrewieństwa Jana Andrzeja de Deo Hispanide*; sygn. „I. Labinger sculpsit Leopoli” (tabl. 3)
21. *Schemat pokrewieństw Franciszka Holtomana*; b. sygn. (tabl. 4)
22. *Typy stopnia pokrewieństw krwi*; b. sygn. (tabl. 5)
23. *Drzewo powinowactw*; b. sygn. (tabl. 6)
24. *Drzewo genealogiczne Jakuba Guiacii 6. observ. 40*; b. sygn. (tabl. 7)
25. *Schemat określania stopni pokrewieństwa i powinowactwa*; b. sygn. (tabl. 8).
26. *Opis stopni pokrewieństwa Julii Patii*; b. sygn. (tabl. 9).
27. *Opis stopni pokrewieństw Ludwika Horonda*; b. sygn. (tabl. 10).
28. *Relacje wdowców i żon*; b. sygn. (tabl. 11).
29. *Schemat pokrewieństw Dionizego z Charondy*; b. sygn. (tabl. 12).
30. *Schemat pokrewieństw Jana Cervusa (Jelonka) Tucholczyka*; b. sygn. (tabl. 13).
31. *Szachownica, Dla łatwiejszego pojęcia Nauki Heraldycznej w Grę Zabawną Obrocona*, sygn. „Jacobus Labinger Delineavit et Sculpsit Leopoli”. Rycina dołączona do wydania z 1748.

Bibliografia poz. 18-31: Rastawiecki 169; Estreicher, t. 18, 348-349, 352; Jaworska 415; Kuczyński 325-333; Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 112-116; Pokora 70-76; Betlej, *Sibi, Deo, Posteritati* 304.

32. Św. Tomasz z Akwinu, sygn. „I. Labinger Delin: et Sculpsit Leopoli 1743”. Rycina pochodzi ze strony tytułowej kazania o. Klemensa Chodykiewicza *Sol angelicae intelligentiae illustrissimus Comes Aquinas Clarissimus ecclesiae Quintus Doctor S. Thomas duodecim Zodiaci signis insignitus in iudiciali Lance illustrissimi et excellentissimi Dni D. Michaelis Francisci à Potok Potocki Capitanei Trembovlensis etc. etc. fundatoris aurei, approbati in Lydiis Camenecensis D. Nicolai Episcopi Basilicae erectis lapidibus, Divini honoris ardentissimi Mecaenatis pretiosissimi, inaestimabilis, ac Clementissimi appensus. Primae magnitudinis quatuor praevia sydera, Gregorium, Hieronymum, Ambrosium, Augustinum pronâ demissione attolens, ad avitas Tergeminas Cruces sine comite, sine pari, judicatus. A p. F. Clemente Chodykiewicz sacrae Theologiae studente formali, in ecclesia SSmi Corporis Christi conventus ac studii generalis leopoliensis sacri praedicatorum ordinis provinciae S. Hyacynthi in Russia die 7 Martij anno quô mundus ex Cruce salutem sortiri coepit 1744.*

Bibliografia: Rastawiecki 169; Jaworska 415; Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 113; Grochala, „Graficzne tezy” 268.

33. Bł. Róża Maria Serio; sygn. „Iacobus Labinger Delin: et Sculpsit Leopoli”. Rycina jest ilustracją wydawnictwa Giuseppe Gentili, *Życie prawdziwych cnót y akcyi pełne W. Sługi Bożey Róży Maryi Serio, przeoryszy klasztoru Fazańskiego Zakonu Najświętszej Panny Maryi z Góry Karmelu, Lwów 1745*²⁴.

Bibliografia: Rastawiecki 169; Estreicher, t. 17, 98; *Stare ryciny* 43; Jaworska 415; Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 112; Kozińska-Chachaj 58.

34. *Serce Jezusa*; sygn. „I. Labinger Scul[psit]. Leopoli”²⁵.

Niepublikowana. Identyczna rycina stanowi ilustrację żywotu bł. Róży Marii Serio – Giuseppe Gentili, *Vita Della Venerabile Madre Rosa Maria Serio*, Roma 1741 (por. poz. 33).

35. Dekoracje egzekwii Michała Serwacego Wiśniowieckiego w kościele Jezuitów w Krzemieńcu; sygn. „P. Paulus Gizycki Soc. IESU Inv: Archit. Del. AD 1745 Julij Cremeneci. Iacobus Labinger Sc. Leopoli”. Rycina opublikowana w *Princeps dolor, magni cineris haeres ultimus, in communi Patriae luctu superstes [...] vigore Celsissimus ac Illustris-*

²⁴ Na stronie tytułowej druku znajduje się sztychowane wyobrażenie godła zakonu – trudno jednak stwierdzić, że zostało ono przygotowane przez Labingera.

²⁵ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10036.

simus Princeps Michael Korybuth Wisniowiecki Societate Iedu gratis numificentissimi Fundatoris Collegii Cremenesis Soc. Iesu obligata nunquam stis deplorandus anno 1745.

Bibliografia: Rastawiecki 169 (odnotowana dwukrotnie; raz błędnie jako „Na piramidzie wizerunek jakiegoś Radziwiłła, dookoła różne herby”); Szablowski 32; Wiliński 17; Paszenda, „Nowe wiadomości 61; Tazbir wkładka z ilustracjami; Chrościcki 302-303, il. 141; Jaworska 415; Paszenda, „Paweł Gizycki” 354; Jakimowicz 336; Grochala, „Dekoracja” 156-157; Betlej, *Paweł Gizycki SJ* 121-125; Bernatowicz 127.

36. *Drzewo genealogiczne Potockich*; sygn. „Labinger ... (nieczytelne) Leopoli”²⁶.

Niepublikowana.

37. *Matka Boska z kościoła Dominikanów we Lwowie*; sygn. „Ja. Labinger sculp. Leopoli”. Rycina opublikowana w kazaniu o. Klemensa Chodykiewicza, *Monarchini nieba y ziemi Nayiaśnieysza w cudach Księstwa Ruskiego pani, nieśmiertelnemi na Cyprysie od S. Łukasza Ewangelisty malowana łaskami, w Jaśnie Oświeconych Potockich domu głębokiemi rządząca darami, zawsze ludzka Boga-człowieka Matka Maryą na lewéj ręce chleb anielski na całą wieczność od serca nam dotrzymująca zręczniejszą prawą ręką przy przenosinach zaślubionego Boskiemu synowi kościoła lwowskiego Bożego ciała w r. 1270 pewną nowéj zbawiennéj struktury nadzieią przy stole pańskim w r. 1746, karmiąca łaskawie za pierwszym duchownego chleba założeniem przez X. Klemensa Chodykiewicza rzymskiego Coll. Św. Tomasza alumna zakonu kazn. prowincyi ruskiej traktująca.*

Bibliografia: Jaworska 415; Witkowska i Nastalska-Wiśnicka 79.

38. *Portret abpa lwowskiego Mikołaja Ignacego Wyżyckiego w otoczeniu wiernych*; sygn. „Jacobus Labinger Delineavit et Sculpsit Leopoli 1747”.

Bibliografia: Kołaczkowski 169; Rastawiecki 169; Spis rycin [Hutten-Czapski] 338; Jaworska 415; Aleksandrovych 920; *Ukrayins'kyi portret* 126.

39. *Herb Jana Kajetana Jabłonowskiego*; sygn. „I. Labinger sculpsit Leopoli”. Rycina pochodzi z tłumaczenia autorstwa Jana Kajetana Jabłonowskiego *Xięgi Ester, Judyt, Zuzanny, z Pisma Świętego wybrane, na polski wiersz przetłumaczone [...] we Lwowie, 1747.*

²⁶ Odbitka na jedwabiu przechowywana w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie (Zbiór tablic genealogicznych Oddziału III, sygn. 5).

Bibliografia: Estreicher, t. 18, 341; Betlej, *Sibi, Deo, Posteritati* 148; Kozłńska-Chachaj 64.

40. Figura *Chrystusa Nazareńskiego* z lwowskiego kościoła Trynitarzy; (wersja pierwsza); sygn. „*Jacobus Labinger sculpsit Leopoli*”. Rycina jest ilustracją w pracy o. Onufrego Danilewicza, *Facies Chronologica Eximijis variorum Authorum encomijs munita, atque eorum digna autoritate commendata, caelestibusq; revelationibus clare plena suffultaq; Caelestis Ordinis Sanctissimae Trinitatis Redemptionis Captivorum. ejus utpotè Prodigiosam Originem, Apostolicam Reformationem, millenis periculis circumseptam redemptionem captivorum; Privilegia & indulta à summis Romanis Pontificibus eidem concessa: fundationes Conventuum & Collegiorum aureo libertatis pomo gaudente in Regno Poloniae magnogq; Ducatu Lithvaniae, atq; Viros ejusdem Sacri Ordinis, sapientiae doctrinis & virtute illustres. Compendiosa demonstratione Repraesentans. A Patre Fratrem Onuphrio à SS. Sacramento olim Philosophiae ac sacrae Theologiae scholasticae & dogmaticae Lectore emerito, ex Ministro, atq; bis Diffinitore Provinciali almae Provinciae Polonae, titulo & patrocinio Sancti Joachim erectae ejusdem Ordinis discalceatorum Sanctissimae Trinitatis, redemptionis captivorum. Conscripta* wydanego w roku 1748 r. we Lwowie.

Bibliografia: Rastawiecki 169 (jako „Devotiss. Jezus Nazareni imago Labinger sc. Leopoli.”); Witko 136. 170; Knapiński, „Ikongrafia maryjna 112.

41. *Pietà* z kościoła św. Barbary w Krakowie; sygn. „*Jacobus Labinger delineavit et sculpsit Cracovia 1754*”. Rycina jest późniejszą wersją grafiki autorstwa Labingera (por. poz. 3, 4).

Bibliografia: Rastawiecki 167 (błędnie datowana na 1734-1735 r.); Jaworska 415.

42. *Alegorie Czasu, Wiary, Historii i Nauki*; sygn. „*J. Labinger [...]*”²⁷.

Niepublikowana.

43. *Św. Jan Boży*; płyta miedziorytnicza, sygn. „*Jacobus Labinger delin. et scul. Varsaviae*”.

Bibliografia: Jaworska 415 (błędnie identyfikowana jako przedstawienie św. Jana Kantego z błędną sygnaturą „*Jacobus Labinger del: et fecit Varsaviae*”); Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 117.

²⁷ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10037.

44. *Apoteoza Św. Jana Bożego*; sygn. „Jacobus Labinger delin. et scul. Varsaviae”²⁸.

Niepublikowana.

45. *Matka Boska Łaskawa z kościoła Karmelitów w Lesznie pod Warszawą*; sygn. „J. Labinger sculp. Varsaviae”²⁹.

Niepublikowana.

46. *Matka Boska z kościoła Pijarów w Warszawie*; sygn. „Labinger sculp: Varsaviae in Typographia Regis”³⁰.

Bibliografia: Rastawiecki 169; Zanimirska 415; Jaworska 415; Gębarowicz 69; Mączyński, „Mater” 256.

47. *Chrystus w Ogrójcu*; rysunek w oparciu o rycinę; sygn. „J. Labinger scul. Varsavia”³¹.

Niepublikowana.

48. *Matka Boska Pocieszycielka z kościoła Karmelitów Bosych w Lublinie*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit. Leopoli in Polonia”³².

Niepublikowana.

49. *Matka Boska z kościoła Dominikanów w Podkamieniu*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”.

Bibliografia: Dywan 178 (bez podania autorstwa Jakuba Labingera).

50. *Św. Bonawentura*; sygn. „I. Labinger Sculpsit Leopoli”³³.

Bibliografia: *Katalog 128 aukcji* 64.

51. *Św. Kajetan z Thieny*; sygn. „I. Labinger Scul: Leopoli”³⁴.

Niepublikowana.

---

²⁸ W zbiorach LNNBNU, sygn. 15012.

²⁹ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10035.

³⁰ Zachowała się dziewiętnastowieczna odbitka ryciny przechowywana w AKK w tekach o. Wacława Nowakowskiego (teka II, skoroszyt 11, k. 77).

³¹ Rycina jest znana z rysunku w tzw. Sztambuchu Joachima Daniela Jaucha' (BN, sygn. AFRys.151/III, tabl. 24), opisanego „Labingern, kupfer. Stechern bey der Societat. | Jesu zu Warschau”.

³² W zbiorach LNNBNU, sygn. 18046 oraz AKK w tekach o. Wacława Nowakowskiego (teka II, skoroszyt 11, k. 14). Zachowana jest także dziewiętnastowieczna kopia ryciny – zob. Wanat 161.

³³ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10024.

³⁴ W zbiorach Muzeum Etnograficznego w Krakowie (MEK), nr inw. 45710.

52. *Św. Walenty*; sygn. „I. Labinger sculpsit Leopoli”³⁵.

Niepublikowana

53. *Chrystus i Św. Tomasz z Akwinu*; sygn. „I. Labinger Scul: Leopoli”.

Bibliografia: Rastawiecki 168 (wymieniana dwukrotnie); Mańkowski 390; Łomnicka-Żakowska, *Grafika polska* 114-115.

54. *Bł. Fabian Maliszowski*; sygn. „J. Labinger Sculp. et excudit Leopoli in Polonia”³⁶.

Niepublikowana.

55. *Św. Erazm Biskup*; sygn. „I. Labinger Sc. Leopoli”³⁷.

Niepublikowana.

56. *Św. Cyprian*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit. Leopoli”³⁸.

Niepublikowana.

57. *Dar rozumu – pożytek wiary*; sygn. „J. Labinger sculp. Leopoli”. Rycina najprawdopodobniej pochodzi z niezidentyfikowanej publikacji poświęconej darom Ducha Świętego (oznaczona jako nr 6).

Bibliografia: Rastawiecki 168.

58. *Dar pobożności – pożytek czystości*; sygn. „I. Labinger Sculp. Leopoli”³⁹. Rycina najprawdopodobniej pochodzi z niezidentyfikowanej publikacji poświęconej darom Ducha Świętego (oznaczona jako nr 8).

Bibliografia: Rastawiecki 168.

59. *Św. Weronika Giuliani*; sygn. „J. Labinger sculp: et excudit Leopoli in Polonia”.

Bibliografia: Rastawiecki 168, Jaworska 415.

60. *Br. Dionizy*; sygn. „J. Labinger scul. et excudit Leopoli in Polonia”⁴⁰.

Niepublikowana.

---

³⁵ W zbiorach LNNBNU, sygn. 18486.

³⁶ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10027.

³⁷ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10026.

³⁸ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10025.

³⁹ W zbiorach Działu Grafiki Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie (BJ), sygn. 263 I. I. 16206).

⁴⁰ W zbiorach Archiwum Narodowego w Krakowie (ANK), sygn. ANK 29.679.48 ryc.190.

61. *Św. Wincenty Ferrariusz*; sygn. „Iac: Labinger sculpsit Leopoli”⁴¹.
Niepublikowana.
62. *Św. Kajetan*; sygn. „I. Labinger scul. Et excudit Leopoli in Polonia”⁴².
Niepublikowana.
63. *Św. Kinga*; sygn. „J. Labinger sculpsit Leopoli”⁴³.
Niepublikowana.
64. *Św. Stanisław Kostka*; sygn. „Labinger scul. Leopoli”.
Bibliografia: Rastawiecki 168.
65. *Św. Antoni Padewski*; sygn. „J. Labinger Sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”⁴⁴.
Niepublikowana.
66. *Św. Maria Magdalena de Pazzi*; sygn. „J. Labinger sculp. Leopoli”.
Niepublikowana.
67. *Św. Franciszek*; sygn. „J. Labinger excudit Leopoli”.
Bibliografia: Rastawiecki 168.
68. *Św. Jozafat Kuncewicz*; sygn. „J. Labinger Sculpsit Leopoli”⁴⁵.
Bibliografia: Chadyka 2.
69. *Św. Jan Franciszek Regis*; sygn. „J. Labinger sculpsit Leopoli”.
Bibliografia: Rastawiecki 168.
70. *Krzyż anielski św. Tomasza z Akwinu*; sygn. „J. Labinger Sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”⁴⁶.
Bibliografia: Rastawiecki 170.

---

⁴¹ Odbitka przechowywana w zbiorach ANK, sygn. ANK 29.679.45 ryc.592.

⁴² W zbiorach MKN, sygn. MNK III-ryc.-10030).

⁴³ W zbiorach Gabinetu Rycin Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego (BUW), sygn. G.R. 4059.

⁴⁴ Odbitki znajdują się w zbiorach LNNBNU, sygn. 15022 oraz MNK, sygn. MNK III-ryc.-16492.

⁴⁵ Rysunkowa kopia fragmentu ryciny autorstwa Cypriana Norwida znajduje się w Gabinetcie Rycin Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie

⁴⁶ Dwie odbitki w zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-16567; MNK IIIryc.-16568. Kolejna odbitka, również w zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-16569, jednak jest odmiennie sygnowana: „J. Labinger Sculpsit Leopoli”.

71. *Chrystus Ukrzyżowany w otoczeniu Jezuitów*; sygn. „J. Labinger del. Sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”⁴⁷.

Niepublikowana.

72. *Grzesznik w ogniu piekielnym*; sygn. „J. Labinger Scul. Leopoli”⁴⁸.

Niepublikowana.

73. *Matka Boska Międzyrzecka*; sygn. Inv. Et Delin. P. Adrian Krzywinski Franciscani. Labinger sculpsit”⁴⁹:

Bibliografia: Michalczyk 97, il. 110a.

74. *Matka Boska z kościoła Kapucynów w Ostrogu*; sygn. „J. Labinger scul: Leopoli.”⁵⁰.

Bibliografia: Knapieński, „Ikonografia maryjna” 192; Michalczyk 97.

75. *Figura Chrystusa Nazareńskiego z lwowskiego kościoła Trynitarzy*; wersja druga; sygn. „Ja. Labinger sculpsit Leopoli”⁵¹. Rycina jest późniejszą wersją ryciny autorstwa Labingera o tym samym temacie, z widocznymi pewnymi zmianami kompozycyjnymi (por. kat. 40).

Bibliografia: Witko 136-141.

76. *Portret papieża Benedykta XIV*; sygn. „J. Labinger sculpsit Leopoli”.

Bibliografia: Rastawiecki 169; Jaworska 415.

77. *Matka Boska Rzeszowska*; sygn. „I. Labinger sculpsit Leopoli”.

Bibliografia: Rastawiecki 168.

78. *Matka Boska Białynicka*; sygn. „J. Labinger Sculpsit in Leopoli”.

Bibliografia: Boberski 125, 150.

79. *Matka Boska Bolszowiecka*; sygn. „J. Labinger sculp. Leopoli”⁵².

Niepublikowana.

80. *Matka Boska z kościoła Paulinów w Leśnej Podlaskiej*; wersja pierwsza; sygn. „J. Labinger sculpsit Czestochova”⁵³.

Bibliografia: Rastawiecki 168. *Katalog 128 aukcji* 63.

⁴⁷ W zbiorach LNNBNU, sygn. 15017.

⁴⁸ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10034.

⁴⁹ W zbiorach BN, sygn. G.65461/1.

⁵⁰ Między innymi w zbiorze MNK, sygn. MNK III-ryc.-31529).

⁵¹ W zbiorach ANK, sygn. ANK 29.679.45 ryc.195.

⁵² W zbiorach LNNBNU, sygn. 15015.

⁵³ W zbiorach LNNBNU, sygn. 18041.

81. *Matka Boska* z kościoła Paulinów w Leśnej Podlaskiej; wersja druga; sygn. „(...) sculpsit Czestochova”⁵⁴.

Niepublikowana.

82. *Św. Iwo*; sygn. „(...) Labinger (...)”⁵⁵.

Bibliografia: Rastawiecki 1886 s. 168 (zapewne tożsame z ryciną opisaną jako: „S. Ivo. Abdicata dignitate Ecclesiastica fuit parochus... Jacobus Labinger. Cracoviae”); Jaworska 1986, s. 415.

83. *Św. Feliks de Valois*; sygn. „Iac: Labinger Sculpsit Leopoli”

Bibliografia: Bublikova 38-40, 107.

84. *Św. Jan z Mathy*; sygn. „Iac. Labinger Sculpsit Leopoli”

Bibliografia: Bublikova 38-40, 107.

85. *Bl. Iuniperus a S. Francisco*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”.

Bibliografia: Bublikova 38-40, 187.

86. *Św. Robert z Knaresborough*; sygn. „I. Labinger sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”.

Bibliografia: Bublikova 38-40, 187.

87. *Obraz Chrystus upadający pod Krzyżem* z kościoła Trynitarzy w Stanisławowie; sygn. „Jacobus Labinger Sculpsit Leopoli”.

Bibliografia: Bublikova 38-40, 107-108.

BIBLIOGRAFIA

Aleksandrovych, Volodymyr. „Obrazotvorche mystetstvo (L'viv u 1648-1772 pp.)”. *Istoriya L'vova: u tr'okh tomakh*, t. 1: 1256-1772, red. Yaroslav Isayevych, Mykola Lytvyn i Feodosiy Steblyi, Tsentri Yevropy, 2006 [Александрович, Володимир. „Образотворче мистецтво (Львів у 1648-1772 pp.)”. *Історія Львова: у трьох томах*, t. 1: 1256-1772, ред. Ярослав Ісаєвич, Микола Литвин, Феодосій Стеблій, Центр Європи, 2006], ss. 266-269.

Bernatowicz, Tadeusz. *Mitra i bulawa. Królewskie ambicje książąt w sztuce Rzeczypospolitej szlacheckiej (1697-1763)*. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2011.

Betlej, Andrzej. „Kościół pw. św. Andrzeja Apostoła i klasztor OO. Bernardynów”. *Materiały do dziejów sztuki sakralnej na ziemiach wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*, red. Jan K.

⁵⁴ W zbiorach LNNBNU, sygn. 18040.

⁵⁵ W zbiorach MNK, sygn. MNK III-ryc.-10028.

- Ostrowski, cz. 1: *Kościoły i klasztory Lwowa z okresu przedrozbiorowego (2)*, t. 20, Międzynarodowe Centrum Kultury w Krakowie, 2012, ss. 13-70.
- Betlej, Andrzej. *Paweł Giżycki SJ, architekt polski XVIII wieku*. Societas Vistulana, 2003.
- Betlej, Andrzej. *Sibi, Deo, Posteritati. Jabłonowscy a sztuka XVIII wieku*. Societas Vistulana, 2010.
- Betlej, Andrzej. „Uroczystości okazjonalne we Lwowie w XVIII wieku”. *Velis quod possis. Studia z historii sztuki ofiarowane Profesorowi Janowi Ostrowskiemu*, red. Andrzej Betlej, Katarzyna Brzezina-Scheurer, Agata Dworzak, Marcin Fabiański, Piotr Krasny, Michał Kurzej, Dagny Nestorow. Societas Vistulana, 2016, ss. 61-66.
- Betlej, Andrzej. „*Arbor celsissimae Domus Jablonovianae, 1755*”. *#dziedzictwo. Katalog wystawy w Muzeum Narodowym w Krakowie*, red. Andrzej Szczerski, Muzeum Narodowe w Krakowie 2017, ss. 403-403.
- Betlej, Andrzej, i Anna Markiewicz. *Pałac w Cucułowcach w świetle inwentarza pośmiertnego Jerzego Stanisława Dzieduszyckiego z 1731 roku*. Wydawnictwo Attyka, 2016.
- Boberski, Wojciech. „Maryjne sanktuarium karmelitów w Białyniczach. Architektura i sztuka «Białoruskiej Częstochowy»”. *Sztuka kresów wschodnich*, t. 6, red. Andrzej Betlej i Piotr Krasny, Oficyna Wydawnicza TEXT, 2005, ss. 123-150.
- Bublikova, Jana. *Grafická alba Trinitáři II. a Trinitáři III. ze sbírek arcibiskupství olomouckého*. Praca magisterska obroniona w Katedrze Historii Sztuki Uniwersytetu Paalackého w Ołomuńcu pod kierunkiem doc. dr. Jana Zapletalová, Ołomuniec 2019. *Theses.cz – Vysokoškolské kvalifikační práce*. https://theses.cz/_id/dgh5ca/Diplomov_prce_Jana_Bublkov.pdf. Dostęp 28.01.2021.
- Chadyka, Aliaksiej. „Sviaty Jazafat Kuncevič: skladannie kultu i ikanahrafii ũ Bielarusi”. *Naša Viera* [Хадыка, Аляксей. „Святы Язафат Кунцэвіч: складанне культуры і іканаграфіі ў Беларусі”. *Наша Вера*], № 2 (36), 2006, s. 2.
- Chrościcki, Juliusz A. *Pompa Funerbris. Z dziejów kultury staropolskiej*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1974.
- Chwalewik, Edward. „Jan Filipowicz rytownik i drukarz (Z dziejów exlibrisu lwowskiego)”. *Studia nad ksiązką poświęcone pamięci Kazimierza Piekarskiego*. Zakład Narodowy im. Ossolińskich. Wydawnictwo, 1951, ss. 223-239.
- Czyż, Piotr. „Ryciny heraldyczne XVII–XVIII wieku w kolekcji Józefa Ignacego Kraszewskiego w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie”. *Dziedzictwo i pamięć kresów wschodnich Rzeczypospolitej. II muzealne spotkania z kresami*, red. Tadeusz Skoczek, Muzeum Niepodległości, 2017, ss. 185-196.
- Dacka-Górzyńska, Iwona. „*Korona polska*” *Kaspra Niesieckiego. Pomnik staropolskiego piśmiennictwa heraldycznego*. Wydawnictwo DiG, 2004.
- Dobrowolski, Tadeusz. *Historia sztuki polskiej*, t. 2, Wydawnictwo Literackie, 1962.
- Drukarze dawnej Polski od XV do XVIII wieku*, z. 6: *Małopolska – Ziemie ruskie*, oprac. Alodia Kawecka-Gryczowa, Krystyna Korotajowa i Wojciech Krajewski, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1960.
- Dworzak, Agata. *Lwowskie środowisko artystyczne w XVIII wieku w świetle ksiąg metrykalnych i sądowych*. Wydawnictwo Attyka, 2018.
- Dywan, Tomasz. *Kształtowanie kultury prowincjonalnej w katolickich sanktuariach na kresach południowo-wschodnich dawnej Rzeczypospolitej*. Księży Młyn Dom Wydawniczy, 2014.
- Estreicher, Karol. *Bibliografia polska*. Czcionkami Uniwersytetu Jagiellońskiego, 1891 (t. 12), 1896 (t. 14), 1915 (t. 15), 1898 (t. 16), 1899 (t. 17), 1910 (t. 23), 1936 (t. 31), 1939 (t. 33).

- Fertsch, Anna. *Twórczość Jakuba Labingera, lwowskiego miedziorytnika z XVIII wieku*. Maszynopis pracy magisterskiej, Instytut Historii Sztuki UJ, 2017.
- Gębarowicz, Mieczysław. *Mater Misericordiae, Pokrow-Pokrowa w sztuce i legendzie środkowo-wschodniej Europy*. Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1986.
- Gieysztor, Aleksander. *Rzeczpospolita w dobie Jana III. Katalog wystawy Zamku Królewskiego, Archiwum Głównego Akt Dawnych i Biblioteki Narodowej*. Zamek Królewski w Warszawie, 1983.
- Grabowski, Ambroży. *Początki ikonografii naszej*, Warszawa, Biblioteka Warszawska 3, 1857.
- Grochala, Anna. „Graficzne tezy filozoficzne w zbiorach Muzeum Narodowego w Warszawie. Studenci i protektorzy, rysownicy i rytownicy, forma i treści – krótki przegląd zagadnień” *Initium sapientiae humilitas. Studia ofiarowane Profesorowi Jakubowi Pokorze z okazji 70. urodzin*, red. Magdalena M. Olszewska, Agnieszka Skrodzka, Anna Sylwia Czyż, Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Instytut Historii Sztuki, 2015, ss. 252-273.
- Grochala, Anna. „Dekoracja na egzekwiach za księcia Michała Serwacego Wiśniowieckiego w kościele Jezuitów w Krzemieńcu 4 lipca 1745”. *Przeżyłwie echo trąby żalostnej do wieczności wzywającej. Śmierć w kulturze dawnej Polski od średniowiecza do XVIII wieku*. Katalog wystawy w Zamku Królewskim w Warszawie, red. Przemysław Mrozowski, Zamek Królewski w Warszawie, 2000, ss. 156-157.
- Jakimowicz, Irena. *Pięć wieków grafiki polskiej*. Katalog wystawy w Muzeum Narodowym w Warszawie. Muzeum Narodowe w Warszawie, 1997.
- Jaworska, Jadwiga. „Jakub Labinger”. *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających (zmarłych przed 1966 r.)*. Malarze, rzeźbiarze, graficy, t. 4, Instytut Sztuki PAN, 1986, ss. 415-416.
- Juda, Maria. *Privilegia typographica Polonorum. Polskie przywileje drukarskie 1493-1793*. Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010.
- Juda, Maria. „Uprzywilejowane drukarnie we Lwowie doby staropolskiej”. *Folia Bibliologica*, t. 55/56, 2013/2014, ss. 11-18.
- Katalog 128 aukcji antykwarycznej*, 15.20.2020. Antykwariat Rara Avis, 2020.
- Katalog XLI aukcji książek i grafiki*. Lamus Dom Aukeyjny, 2015.
- Knapiński, Ryszard. „Ikonografia maryjna w aspekcie trynitarnym”. *Salvatoris Mater*, t. 2, 2000, ss. 186-213.
- Knapiński, Ryszard. „Ikonografia hagiograficzna w kontekście wojen tureckich w grafice europejskiej xvi-xviii wieku”. *Roczniki Humanistyczne*, t. 58, z. 4, 2010, ss. 87-146.
- Kołaczkowski, Julian. *Słownik rytowników polskich tudzież obcych w Polsce zamieszkałych lub czasowo w niej przebywających, od najdawniejszych do najnowszych czasów*. Lwów, Z drukarni Towarzystwa im. Szewczenki pod zarządem F. Sarnickiego, 1874.
- Kozińska-Chachaj, Joanna. „Starodruki lwowskie w zbiorach Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie”. *Bibliotekarz Lubelski*, t. 62, 2019, ss. 31-69.
- Kraszewski, Józef Ignacy. *Catalogue d'une collection iconographique polonaise, composée des dessins originaux, gravures, xylographies, lithographies, illustrant l'histoire, la géographie, antiquités, costumes, mœurs, armes, meubles etc. de l'ancienne Pologne, de ses provinces et pays limitrophes*. Dresde, Imprimerie de Hellmuth Henkler, 1865.
- Kuczyński, Stefan K. „Gra w herby, czyli przyczynek do popularyzacji heraldyki w XVIII w.” *Droga historii. Studia ofiarowane Profesorowi Józefowi Szymańskiemu w siedemdziesiątą*

- rocznicę urodzin*, red. Piotr Dymmel, Krzysztof Skupiński, Barbara Trelińska, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2001, ss. 325-333.
- Kukiz, Tadeusz Kukiz. *Wołyńskie Madonny i inne obrazy sakralne z diecezji łuckiej*. Ośrodek „Wołanie z Wołynia”, 1998.
- Lępkowski, Józef. *Sztuka. Zarys jej dziejów*. Kraków, Drukarnia „Czasu”, 1872.
- Łomnicka-Żakowska, Ewa. *Grafika portretowa epoki saskiej w Polsce w relacji z późno-barokową grafiką europejską*. Wydawnictwo Neriton, 2003.
- Łomnicka-Żakowska, Ewa. „O religijnej grafice ilustracyjnej w Wilnie około połowy wieku XVIII”. *Dailė LDK miestuose: poreikiai ir užsakymai*. Kultūros, filosofijos ir meno institutas, 2006, ss. 165-201.
- Łomnicka-Żakowska, Ewa. *Grafika polska XVIII wieku: rytownicy polscy i w Polsce działający*. Wydawnictwo DiG, 2008.
- Mączyński, Ryszard. „*Mater Gratiarum Varsaviensis*. Wizerunki Madonny Łaskawej w sztuce polskiej”. *Rocznik Historii Sztuki*, t. 21, 1995, ss. 249-315.
- Mączyński, Ryszard. *Nowożytny konfesje polskie: artystyczne formy gloryfikacji grobów świętych i błogosławionych w dawnej Rzeczypospolitej*. Wydawnictwo Naukowe UMK, 2003.
- Michalczyk, Zbigniew. *W lustrzanym odbiciu. Grafika europejska a malarstwo Rzeczypospolitej w czasach nowożytnych ze szczególnym uwzględnieniem późnego baroku*. Instytut Sztuki PAN, 2016.
- Niklas, Tomasz. „Cudowne wizerunki maryjne w grafice Jana Filipowicza”. *Między Wrocławiem a Lwowem. Sztuka na Śląsku, w Małopolsce i na Rusi Koronnej w czasach nowożytnych*, red. Andrzej Betlej, Katarzyna BrzezinaScheuerer, Piotr Oszczanowski, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego 2011, ss. 333-338.
- Niklas, Tomasz. „Działalność artystyczna Jana Józefa Filipowicza, XVIII-wiecznego rytownika – podsumowanie kwereń w placówkach lwowskich i krajowych”. *Stan badań nad wielokulturowym dziedzictwem dawnej Rzeczypospolitej*, t. 5, red. Wojciech Walczak i Karol Łopatecki, Instytut Badań Nad Dziedzictwem Kulturowym Europy, 2013, ss. 197-224.
- Niklas, Tomasz. *Twórczość artystyczna Jana Józefa Filipowicza, lwowskiego rytownika z XVII wieku*, maszynopis pracy doktorskiej napisanej pod kierunkiem dra hab. Ryszarda Mączyńskiego w Katedrze Historii Sztuki i Kultury UMK, Toruń, 2015.
- Paszenda, Jerzy. „Nowe wiadomości o pracach Pawła Giżyckiego”. *Biuletyn Historii Sztuki*, t. 34, 1972, ss. 61-65.
- Paszenda, Jerzy. „Paweł Giżycki”. *Słownik artystów polskich i obcych w Polsce działających (zmarłych przed 1966 r.). Malarze, rzeźbiarze, graficy*, t. 2, Instytut Sztuki PAN, 1992, ss. 354.
- Pawlikowski, Gwałbert. „Wiadomość o rytownikach Polakach i cudzoziemcach u nas osiadłych”. *Czasopism Naukowy Księgozbioru Publ. im. Ossolińskich*”, t. 2, z. 3, 1829, ss. 101-106.
- Pokora, Jakub. „Paideia w Polsce w XVIII wieku. Nieborowski portret Michała Hieronima Radziwiłła i planszowa gra w herby Józefa Aleksandra Jabłonowskiego”. *Psy, błazny, dzieci, królowie... Studia nad sztuką XV-XVIII wieku*. Instytut Sztuki PAN, ss. 70-76.
- Rastawiecki, Edward. *Słownik rytowników polskich tudzież obcych w Polsce osiadłych lub czasowo w niej pracujących*. Poznań, Towarzystwo Przyjaciół Nauk Poznańskie, 1886.
- Sawicka, Stanisława. *Grafika polska. Przewodnik po wystawie retrospektywnej*. Muzeum Narodowe w Warszawie, 1938.

- Spis rycin przedstawiających portrety przeważnie polskich osobistości w zbiorze Emeryka hrabiego Hutten-Czapskiego w Krakowie*, Czcionkami Drukarni „Czasu”, nakładem hr. Emerykowej Hutten-Czapskiej, 1901.
- Stare ryciny polskie. Pamiętnik wystawy starych rycin polskich ze zbioru Dominika Witke-Jeżewskiego*. Towarzystwo Opieki nad Zabytkami Przeszłości, 1914.
- Szablowski, Jerzy. *Ze studiów nad ikonografią śmierci w malarstwie polskim XVII wieku*. Nadbitka z *Przeglądu Powszechnego*, 1934.
- Tazbir, Janusz. „Próba określenia kultury szlacheckiej w Polsce przedrozbiorowej”. *Tradycje szlacheckie w kulturze polskiej*, red. Zofia Stefanowska, Państwowy Instytut Wydawniczy, 1976.
- Ukrayins'kyi portret XVI-XVIII stolit'. Katalog-al'bom*, red. Halyna Byelikova i Larysa Chlenova, Artaniya Nova [Український портрет XVI-XVIII ст., red. Галина Белікова і Лариса Членова, Артания Нова], 2006.
- Wanat, Benignus Józef. *Zakon Karmelitów Bosych w Polsce. Klasztory karmelitów i karmelitanek bosych 1605-1975*. Wydawnictwo OO. Karmelitów, 1979.
- Wiliński, Stanisław. *U źródeł portretu staropolskiego*. Arkady, 1958.
- Witko, Andrzej. *Sztuka w służbie Zakonu Trójcy Świętej w siedemnastym i osiemnastym stuleciu*. Instytut Sztuki PAN, 2002.
- Witkowska, Aleksandra, i Joanna Nastalska-Wiśnicka. *Ku ozdobie i obronie Rzeczypospolitej. Maryjne miejsca święte w drukach staropolskich*. Wydawnictwo Werset, 2013.
- Zanimirska, Halina. „Geneza kultu obrazu Najświętszej Marii Panny Łaskawej i rzeźby Matki Boskiej Passawskiej w Warszawie w 2. poł XVII wieku”. *Biuletyn Historii Sztuki*, t. 33, 1971, ss. 415-418.

JAKUB LABINGER –
WSTĘPNE UWAGI NA TEMAT JEGO ŒUVRE

Streszczenie

Artykuł prezentuje dorobek rytownika Jakuba Labingera, aktywnego w Krakowie, Warszawie i we Lwowie między około 1726 a 1767 r. Przedstawiony został między innymi na nowo zestawiony katalog prac artysty, znacznie rozbudowany w stosunku do dotychczas funkcjonującego w literaturze naukowej. Z sztycharzem można związać blisko 90 rycin, co czyni go główną, po Janie Józefie Filipowiczu, postacią lwowskiego środowiska artystycznego. W artykule zostały wskazane najważniejsze obszary aktywności Labingera z podkreśleniem faktu, że realizował on głównie zamówienia od zleceniodawców zakonnych. Osobno została potraktowana kwestia kopiowania wzorców zachodnioeuropejskich, głównie augsburskich.

Słowa kluczowe: Lwów; środowisko artystyczne; XVIII wiek; produkcja graficzna; ikonografia; wzorce artystyczne; Jakub Labinger; rytownicy.

JAKUB LABINGER:
SOME PRELIMINARY REMARKS ON HIS *ŒUVRE*

S u m m a r y

This article presents the output of Jakub Labinger, an engraver who was active in Kraków, Warsaw and Lviv between 1726 and 1767. Among other things, the article presents a re-compiled catalogue of the artist's works, now significantly expanded in comparison to that which was previously used in academic literature. Nearly 90 engravings can now be attributed to Labinger, which makes him the main figure, after Jan Józef Filipowicz, of the Lviv artistic community. This article discusses the main areas of Labinger's activity, emphasising the fact that he mainly received commissions from religious orders. The issue of his copying of patterns used in Western Europe (mainly in Augsburg) is addressed separately.

Keywords: Lviv; artistic milieu; 18th century; graphic production; iconography; artistic patterns; Jakub Labinger; engravers.

Pietà z kościoła św. Barbary w Krakowie, płyta miedziorytnicza, sygn. „Jacobus Labinger delin. et sculp. Cracoviae 1734”.
Zbiory Muzeum Narodowego w Krakowie, Muzeum Czartoryskich, sygn. MNK XV-P.-2

2. *Bl. Jan z Dukli*, sygn. „Josephus Pedretti Invenit et Pinxit / Jacobus Labinger delin. et Sculpsit Leopoli in Polonia Supperm 1737”,
Zbiory Muzeum Narodowego w Krakowie, sygn. MNK III-ryc.-39694

3. *Grzesznik w ogniu piekielnym*, sygn. „J. Labinger Scul. Leopoli”.
Zbiory Muzeum Narodowego w Krakowie, sygn. MNK III-ryc. 10034

4. *Alegoria Czasu, Wiary, Historii i Nauki*, sygn. „J. Labinger [...]”.
Zbiory Muzeum Narodowego w Krakowie, sygn. MNK III-ryc. 10037

5. *Święty Stanisław Kostka*, sygn. „Labinger scul. Leopoli”.
Zbiory Lwowskiej Naukowej Biblioteki Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka,
Oddział Grafiki, sygn. 15026.

6. *Apoteoza Św. Jana Bożego*, sygn. „Jacobus Labinger delin. et scul. Varsaviae”.
Zbiory Lwowskiej Naukowej Biblioteki Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka,
Oddział Grafiki, sygn. 15012

Święty Jan Franciszek Regis, sygn. „J.Labinger sculpsit Leopoli”.
Zbiory Archiwum Narodowego w Krakowie, sygn. ANK 29.679.45 ryc. 601

Święty Walenty, sygn. „I.Labinger sculpsit Leopoli”.
Zbiory Lwowskiej Naukowej Biblioteki Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka,
Oddział Grafiki, sygn. 18486

Matka Boska Rzeszowska, sygn. „J. Labinger sculpsit Leopoli”.
Zbiory Lwowskiej Naukowej Biblioteki Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka,
Oddział Grafiki, sygn. 18122

Chrystus Ukrzyżowany w otoczeniu Jezuitów,
sygn. „J. Labinger del. Sculpsit et excudit Leopoli in Polonia”.

Zbiory Lwowskiej Naukowej Biblioteki Akademii Nauk Ukrainy im. Stefanyka,
Oddział Grafiki, sygn. 15017